

Seijst

Uitgave van het Zeister Historisch Genootschap

2023-I

**Afscheid van de lezers
De eerste Zeister
bloemenwinkels**

**Topographische Kaart van Zeyst
De draad weer
opgepakt**

Seijst

*Bulletin ter bevordering van de kennis
van de geschiedenis van Zeist*

ISSN 1383-2867

Verschijnt 4x per jaar.

Jaargang 53 nummer 1. Maart 2023.

Drukwerk: Drukkerij Libertas Pascal,
Utrecht.

REDACTIECOMMISSIE

D. van de Kamp, mw. M. Vermeulen,
mw. F. de Vrijer, redacteurs en mw.
H. Verheijden, mw. M. Wagenaar,
eindredacteurs

VORMGEVING

Mw. M. Slappendel

REDACTIEADRES

Postadres: ZHG, Het Rond 1, 3701 HS
ZEIST

E-mail: info@zhg.nl

BIJDRAGEN AUTEURS

Informatie over het aanleveren van kopij:
www.zhg.nl

DONATEURSADMINISTRATIE

Aanmeldingen van nieuwe donateurs
en adreswijzigingen kunnen schriftelijk
worden gemeld:

ZHG, Het Rond 1, 3701 HS ZEIST. Het kan
ook via het e-mailadres: info@zhg.nl
IBAN: NL95 INGB 0003 8403 83

WEBSITE

www.zhg.nl

Legaat of lijfrenteschenking:

ANBI-beschikking

Nummer RSIN/ANBI 8075.21.796

Afscheid van de lezers 3

Hoofdredacteur Jan Peter van 't Sant neemt afscheid omdat hij verhuisd is. Hij heeft met veel plezier steeds aan de nieuwe uitgave van Seijst gewerkt. 'Het ga u goed.'

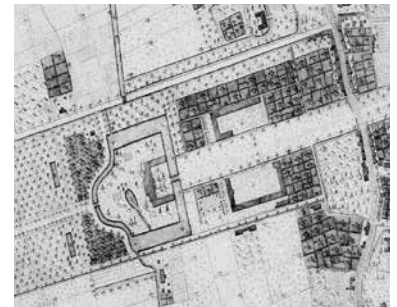

De eerste Zeister bloemenwinkels 4

Bloemenwinkels zijn een betrekkelijk nieuw verschijnsel. Rond 1900 waren in en rond het centrum van Zeist verschillende kleine kwekerijen van bloemen en planten. Enkele bedrijven begonnen in die tijd een kleine bloemenwinkel. Wie waren die Zeister pioniers?

Topographische Kaart van Zeyst 17

In de kaartencollectie ontbreekt een belangrijke kaart van Jacob Anthony van der Monde. Het zou fantastisch zijn als de huidige eigenaar dit stukje leest en zich bekend maakt.

De draad weer opgepakt. 19

Het Jaarverslag 2022 van het ZHG beschrijft de vele activiteiten van het ZHG na de coronaperiode.

Afscheid

**Beste en zeer gewaardeerde lezers van *Seijst*,
Nu alweer anderhalf jaar geleden ben ik
verhuisd van Zeist naar Dronten om dichterbij
mijn vriendin te wonen. Ik heb toen de redactie
en het bestuur van het Zeister Historisch
Genootschap (ZHG) meegedeeld dat ik op
termijn mijn werkzaamheden voor *Seijst* en het
ZHG wilde neerleggen.**

De afgelopen nummers van *Seijst* hebben getoond dat je ook vanuit Dronten hoofd- en eindredacteur kunt zijn. Maar de fysieke afstand, ondanks telefoon, e-mail en auto, maakt het toch lastig. Daarnaast wil ik mijn aandacht meer richten op mijn nieuwe woonplaats.

Het zoeken naar een opvolger kostte moeite maar heeft uiteindelijk geresulteerd in 2 nieuwe redactieleden. Nog fijner was dat 2 redactieleden bereid zijn gevonden om de eindredactie van mij over te nemen.

Ik neem dus hierbij afscheid van u, lezers van *Seijst*. Ik heb al die jaren (vanaf 2010 als eindredacteur en vanaf 2014 ook als hoofdredacteur) met enorm veel plezier steeds aan een nieuwe uitgave van *Seijst* gewerkt. Ik genoot elke keer opnieuw van het stiekeme genoegen om als eerste het resultaat van je werk te zien bij het arriveren van de opmaakproef. Dat woog ruim op tegen de constatering van een doorgeslipte spelfout die toch te vinden was in de gedrukte versie. Het fijnste was om weer een compliment te krijgen voor een mooi, veelzijdig nummer. Ga daar vooral mee door bij mijn opvolgers!

Rest mij nog mijn kritische, creatieve en stimulerende redactieleden en opmaker te bedanken voor de samenwerking en het ZHG-bestuur voor hun enthousiaste steun.

Het ga u goed en ik wens u nog vele jaren lees- en kijkplezier met *Seijst*!

Jan Peter van 't Sant

EEN SCHETS VAN DE EERSTE BLOEMENWINKELS IN ZEIST

Interieur van de bloemenwinkel van de gebroeders Groenwegen aan de Kalverstraat 175, ca. 1905. Zij begonnen in 1872 hun eerste winkel in de Spiegelstraat.

FOTO: GEMEENTEARCHIEF AMSTERDAM

B.H.J.N. Kooij

Er zijn winkels die al eeuwenlang bestaan, zoals bakkers- en slagerswinkels. Zij zijn gericht op onze primaire behoeften. Maar bloemenwinkels zijn in de tijd gezien een nieuw fenomeen. Zij zijn tegemoetgekomen aan onze secundaire

behoefte; het zijn eigenlijk luxe winkels. Tegen het einde van de 19^e eeuw ontstonden in het centrum van Zeist de eerste bloemenwinkels, iets later dan in de grote steden. Waar stonden deze winkels en wie hebben ze geopend?

ONDERZOEK

Een probleem bij het opsporen van gegevens over bloemenwinkels zijn de benamingen en aanduidingen van de bedrijven. Onze voorouders noemden de bloemenwinkels bijvoorbeeld bloemisterij, bloembinderij, bloemenmagazijn of bloemist. Vermeldingen van winkels waren dikwijls verrijkt met mooie namen als Alpine, Magnolia en Althaea. Een

bloemisterij hoeft niet in alle gevallen een winkel te zijn, maar er kan ook het bedrijf of de tuinderij mee zijn aangeduid. Dus eenduidigheid in de aanduidingen en benamingen is er allerminst. Tegenwoordig is het aantal aanduidingen voor bloemenwinkels nog vele malen groter en zijn benamingen als flowershop, bloemenkiosk, bloemenspecialzaak etc. gangbare aanduidingen. Verder vormt het ontbreken van

beeldmateriaal in archieven een beperkende factor in het onderzoek. Vooral afbeeldingen van interieurs van oude bloemenwinkels zijn zeldzaam. Het is daarom lastig een goed beeld te krijgen van hoe zo'n winkel was ingedeeld. Veel bloemenwinkels in de stad zijn gestart in reeds bestaande winkelpanden, maar ook gewoon in woonhuizen en bijbehorende loodsen of schuren. Kleine

Groepsfoto van de deelnemers aan de bloembindcursus in september 1920.

FOTO: ZHG

Jaar	Bloemisten in Zeist	Totaal aantal medewerkers
1891	5	7
1896	5	10
1901	7	20
1906	6	30 + 5 jongens
1911	6	40
1916	7	40 + 4 jongens
1921	7	42 + 8 jongens
1926	10	48 + 10 jongens

BLOEMISTERIJ

De wereld van de tuinbouw, waar de glastuinbouw en de bloemisterij onderdeel van uitmaken, heeft zich de afgelopen 150 jaar aanzienlijk ontwikkeld. Mede door bemoeienis van de overheid, de verbetering van de trein- en bootverbindingen t.b.v. de export, onderwijs en de bundeling van krachten in de branches heeft de tuinbouw zich tot een economische factor ontwikkeld. Daarbij speelden de industrialisatie, de bevolkingstoename in steden en het ontstaan van de veilingen ook een uiterst belangrijke rol.

In de tuinbouw werkten tuinders en kwekers met verschillende specialismen zoals bloemen-, fruit-

en groenteteelt. Verder zijn er nog de boom- en heesterteelt.

De tuinderijen bevonden zich rond de steden en werden van oudsher warmoezerijen genoemd. De warmoezeniers brachten hun waren met paard en wagen of hondenkarren e.d. naar de markt. Zij waren met snelle afname gediend. In en rond Boskoop en Aalsmeer, beide oude tuindersgebieden, brachten de hoveniers hun waar met platte boten, zogenoemde pramen, naar de gewenste afzetlocatie. De tuinbouw is van oudsher een mannenwereld, maar daar is de laatste zeventig jaar wel verandering in gekomen.

Tuinders deden zoals gebruikelijk hun kennis op in de praktijk en

soms deden zij daarbij nog een opleiding aan een tuinbouw(winter)school. Wat betreft de bloemeteelt is het van belang voor het begrip om het verschil tussen bloemist en hovenier toe te lichten. De bloemist heeft doorgaans meer gevoel en aanleg voor het fijnere werk, waartoe ook het werk in de kas behoort. Op buitenplaatsen en landgoederen werkten van oudsher hoveniers om het park en de tuin rond het huis te onderhouden. Tot hun taken behoorden ook het houthakken, het verzorgen van de moestuin, het kweken van bloemen, het oogsten van het fruit etc. Het waren dus veelzijdige plantenverzorgers en ze werden als zodanig ook opgeleid.

Slotlaan 225

FOTO:

B.H.J.N. KOOLIJ 2021.: ZHG

Seijst
2023
1-8

AANBOD

In het begin vormden snijbloemen als rozen, anjers, chrysanten de hoofdmoot van het aanbod in winkels. De bloemen stonden doorgaans in een vrij kale ruimte met zinken emmers met water. In het voorjaar werden tulpen en narcissen aangeboden. Ook in die begintijd gold dat hoe eerder in het seizoen je iets kon aanbieden, hoe aantrekkelijker de opbrengst was. Sommige tuinders gingen zelfs sering en sneeuwballen

forceren in hun kas om ze eerder in bloei te krijgen. Naast snijbloemen werden ook potplanten aangeboden. Waren het in het begin azalea's en dergelijke bekende planten, later werd het assortiment steeds meer uitgebreid met exotische planten. Voor de opstelling werd een etagère gebruikt.

Tot 1900 waren de winkeliers afhankelijk van het aanbod uit hun eigen tuinderij of die van collega's. Pas na 1900 kwamen langzaam de lokale veilingen op, maar de

bloementeel was economisch gezien nauwelijks interessant. Dit betekende dat de eigen kwekerij en het netwerk belangrijk bleven voor de toevoer. Er kwam na de jaren 60, toen het vergunningenstelsel voor bloementeel werd afgeschaft, pas echt schot in de ontwikkeling van de bloementeel. De omzet op de bloemenveilingen groeide toen jaar in jaar uit.

Een andere belemmerende factor in het begin was het vervoer. Met paard en wagen was het bereik voor

**Het pand van H.de
Kruijff aan de Slotlaan
47 (thans 225) voor de
sloop in 1928.**

FOTO: ZHG

Omslag van Catalogus en Prijscourant van Bloemisterij Flora van C.G. van Dijk voor het jaar 1900.

FOTO: BIBLIOTHEEK
WAGENINGEN UNIVERSITY &
RESEARCH

een tuinder beperkt. Hoewel er wel trams en treinen reden, was dit voor bloemenvervoer toch niet zo geschikt. Aangezien de winstmarges beperkt waren, kon men zich dergelijk vervoer gekoppeld aan een onzekere afzet niet permitteren. Tuinders waren in tegenstelling tot boeren doorgaans weinig kapitaalkrachtige ondernemers. Daarom konden slechts beperkte investeringen in het bedrijf worden gedaan.

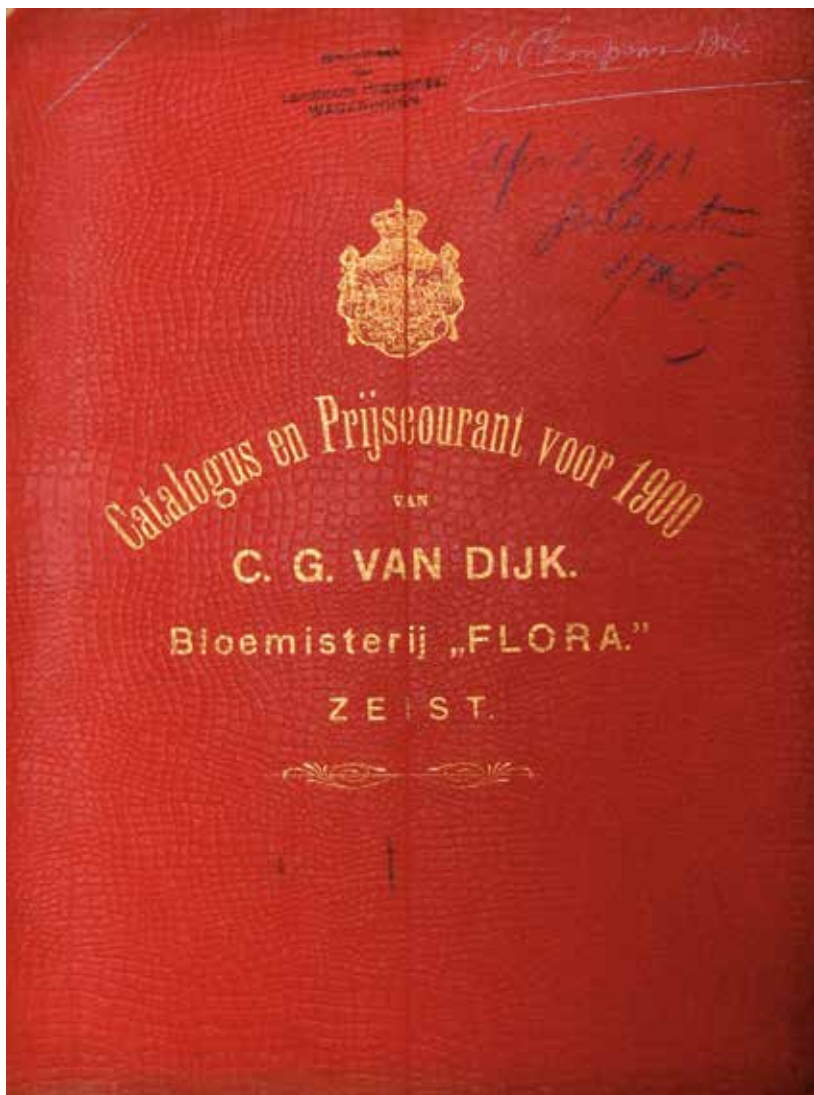
De tuinbouw was tot het midden van de negentiende eeuw nauwelijks georganiseerd en vormde een onbelangrijk onderdeel van de toenmalige landbouwverenigingen. Met de oprichting in 1842 van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot aanmoediging van de Tuinbouw kwam er meer aandacht voor de tuinbouw. Dit leidde ruim dertig jaar later, in 1873, tot de oprichting van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw- en Plantkunde. Deze organisatie zorgde o.a. voor jaarlijkse tentoonstellingen, de invoering van nieuwe planten uit o.a. Japan en Indië, voor onderwijs in de tuinbouwgebieden, het streven naar kwaliteitsverbetering, zowel bij de producent als bij de consument. Vanaf 1911 worden de belangen van de bloemisten behartigd door De Vereniging 'De Nederlandse Bloemisterij'.

DE ZEISTER PIONIERS

Rond 1900 waren in en rond het centrum van Zeist verschillende

kleine kwekerijen van bloemen en planten. Enkele bedrijven hadden een kleine bloemenwinkel. Volgens het 'Adresboek van Utrecht, De Bilt en Zeist' voor 1890-1891 waren de volgende bloem- en boomkwekers aanwezig in Zeist:

C.G. van Dijk, H.P. en H. de Kruijff, D. Meeuwenberg, C. Smitskamp, H. van Tellingen, J.H. Hoffman en de fa. Voûte. Op hen en hun bedrijven wordt hier nader ingegaan. Deze zeven kwekers waren jaarlijks betrokken

Een pagina uit een
van de catalogi van
Meeuwenberg.

FOTO: BIBLIOTHEEK
WAGENINGEN UNIVERSITY &
RESEARCH

TUINBOUWINRICHTING
D. MEEUWENBERG
ZEIST

MONTAUBANSTRAAT 4
TELEFOON 70

Tuinarchitectuur

Bloemisterij

Bloembinderij

Aanleg van Parken, Villatuinen, Rosariums, Rotspartijen, etc.

bij de bloementoonstellingen van de Floralia Vereniging in Zeist. In de Weekbode van 1905 staat over de gehouden tentoonstelling op Koninginnedag 31 augustus het volgende: 'Tot het welslagen der Tentoonstelling hebben niet weinig bijgedragen de inzendingen ter opluistering van de heeren bloemisten De Kruijff, Meeuwenberg, Smitskamp en Van Tellingens'.

1 Hubertus de Kruijff (1849-1925) en zijn zoon Hugo Hubertus (1877-1951) hadden aan het einde van de 19^e eeuw hun Bloemisterij Aurora aan de **1^e Dorpsstraat 27**. De bijbehorende tuinderij kan achter hun winkel hebben gelegen op de plek waar nu het Gemeentehuis (stadhuis) staat. Het was in die tijd een logische keuze om in de Dorpsstraat een zaak te beginnen want dit was de belangrijkste winkelstraat van Zeist.

Kort voor 1908 moest het pand wijken voor de bouw van het nieuwe gemeentehuis. Omdat de Slotlaan meer en meer als winkelstraat aan belang won, door de aanleg van nieuwe wijken zoals het Wilhelminapark en de aanleg van de trambaan, verhuisde Aurora al vóór 1905 naar de **Slotlaan 47**. De zaak blijkt in 1915 aangeduid te zijn met 'H. de Kruijff', met het telefoonnummer 172. Hij woonde daar in een klein

**Ansichtkaart met zicht
op Montaubanstraat 4
omstreeks 1920.**

FOTO: COLLECTIE E. VAN
TELLINGEN

eenlaags huisje dat vermoedelijk in de 19^e eeuw was gebouwd. Het is aannemelijk dat hij ook daar achter zijn huis zijn tuinderij had. In een advertentie wordt als volgt de zaak aangeprezen: 'BLOEMENMA-GAZIJN „AURORA” FIRMA H. DE KRUIJFF & ZONEN'. Na de hernummering begin jaren zestig werd dit Slotlaan no. 225. ² Uit de advertentie blijkt dat er nog een filiaal was aan **Het Rond 28** dat onder telefoonnummer 1222 bereikbaar was. Nadat Hubertus overleed, heeft waarschijnlijk een andere zoon, A.G. de Kruijff, de zaak aan de Slotlaan

overgenomen. Het pand was weinig doelmatig ingericht; waarschijnlijk was de verkoop in een schuur achter het huis. Dit zal de reden zijn geweest om het pand in 1928 af te breken en een nieuw pand met nieuwe bloemenwinkel, verdieping en zolder neer te zetten. In ieder geval in 1955 treffen wij A.G. de Kruijff er nog aan. In 1968 wordt de zaak nog wel genoemd in een Slotlaanactie tijdens de Sinterklaastijd. ³

2 Cornelis Gijsbert van Dijk (1864-1905) van Bloemisterij Flora was een van de eerste Zeister bloemkwe-

kers. Nadat hij ervaring had opgedaan in de tuin van paleis Soestdijk en paleis Het Loo begon hij een eigen bloemenwinkel met een kwekerij aan de **Montaubanstraat 4**. Hij nam in 1889 de bloemisterij Flora over van de zonen van Johannes Hermanus Boekweg (1885†), oud-tuinbaas van Veelzigt, die het bedrijf in 1882/3 was begonnen. Van Dijk ontwikkelde zich tot een vakman die om zijn kwaliteitsproducten werd gewaardeerd. Van zijn planten gaf hij geregeld een catalogus met prijscurant uit. ⁴ Volgens de heren Van den Burg en Rhoen

Winkelgalerij aan de Slotlaan, ansichtkaart 1928. Op Slotlaan 247 was Meeuwenberg gevestigd.

FOTO: COLLECTIE OUD SEYST EN OMSTREKEN, T. BROUWER

werd hij zelfs in 1895 hofleverancier. Op zijn bedrijf waren zeven kassen en diverse bakken. In 1903 plaatste de firma Gadellaa in een van de kassen een verwarmingsinstallatie.⁵ In deze verwarmde kas kweekte hij bijzondere planten zoals orchideeën. In 1902 blijkt hij al telefoon (no. 38) te hebben om zijn klanten te bedienen.⁶ Hij bleek geen goed zakenman te zijn, want in 1904 ging hij failliet. Hij had het bedrijf slechts 15 jaar gehad. Een jaar later overleed hij op 41-jarige leeftijd.

3 Het bedrijf van Van Dijk

werd overgenomen door Derk Meeuwenberg. Hij was volgens het telefoonboek van 1915 bereikbaar onder nummer 70. In de brochure van Gadellaa uit 1931 komen wij een vermelding van Tuinbouw-Inrichting D. Meeuwenberg tegen. In dat jaar of iets daarvoor had Gadellaa er opnieuw een verwarmingsinstallatie geplaatst. Er was bij het bedrijf ook een bloemenwinkel (1907). Een tijd later opende Meeuwenberg een filiaal (tel. 1457) aan de **Slotlaan 65** [thans 247].⁷ Dit pand was gebouwd naar ontwerp uit 1924

van de architecten Jan en Theo Stuivinga. Meeuwenberg wist het bedrijf jarenlang succesvol te leiden. Zelfs de moeilijke tijden van WO I, de Crisistijd en WO II wist hij te trotseren. Zijn tuinbouwwinrichting bestond naast de bloembinderij en de bloemisterij nog uit een derde tak, de tuinarchitectuur. In 1952 werd het bedrijf opgeheven, waarna het pand in 1954 in andere handen overging. Na een zeer arbeidszaam leven, waarin hij zich ook heeft ingezet voor het algemeen belang van Zeist en voor de branche waarin hij werkte, overleed

Derk Meeuwenberg op 80-jarige leeftijd in Zeist. Naderhand nam Bloemenspecialzaak Juffertje in het Groen er een tijd zijn intrek. Bijzonder bij deze winkel is de kas aan de achterzijde die eens bij de bloemenwinkel van Meeuwenberg behoorde. Thans zit er horeca in

het pand. In 1955 waren aan de Slotlaan totaal drie bloemenwinkels gevestigd.⁸

Hoewel Montaubanstraat 4 (zie boven onder punt 2) is afgebroken, komen wij in de inventarisatie van Blijdenstein onder Montaubanstraat

16 nog iets te weten over dit pand.⁹ Het blijkt een eenvoudig en eenlaags pandje te zijn uit omstreeks 1890 met de deur in het midden en links en rechts daarvan een schuifraam. Tegen het linker deel van de voorgevel is in later tijd de winkel gebouwd. De lager gelegen tuin achter het pand behoorde ooit bij het buitenhuis Veelzigt. Het blijft nu de vraag of C.G. van Dijk of de eerder genoemde Boekweg dit huis heeft laten bouwen.

In 1911 bleek volgens het adresboek in de **Montaubanstraat 3** nog een bloemist te zijn gevestigd, te weten D. Koudijs (telefoon 137, later 2094). In 1900 deed hij een bouwaanvraag om er een winkelhuis bouwen. Volgens het adresboek van 1909 bleek hij zijn kwekerij Flora aan de Montaubanstraat 1 te hebben. Opmerkelijk is dat de kwekerij van Meeuwenberg dezelfde naam droeg. Koudijs werd nog genoemd in het adresboek van 1937 maar daarna raakte hij uit beeld.

4 De heer C. Smitskamp (1876 – 1958) had zijn bloemisterij en plantenkwekerij Semper Florens aan de **Weeshuislaan 5**. Hij huurde daar een kwekerij, die achter het Weeshuis aan de Slotlaan lag. Hij kweekte er een- en tweejarige planten, vaste planten en heesters en zijn specialiteit was koraalmos. Smitskamp was volgens het telefoonboek van 1915 voor zijn klanten bereikbaar onder telefoonnummer 158. Dat de heer Smitskamp prachtige bloemstukken kon vervaardigen, werd vermeld in

**Graf van Cornelis
Smitskamp op de
Zeister begraafplaats.**

FOTO: B.H.J.N. KOUIJ 2008

de *Weekbode* uit 1904¹⁰. Op vele tentoonstellingen in het land was hij vertegenwoordigd met zijn creaties. Zo komen wij hem o.a. tegen op de Nationale Bloemententoonstelling te Dordrecht van 1928¹¹. Het Weeshuis, in 1863/4 gerealiseerd, werd in 1958 gesloopt. De kwekerij is toen met de herstructurering van dit gebied voorgoed verdwenen, maar Smitskamp is waarschijnlijk rond WO II al met zijn bedrijf gestopt.

5 In het centrum was verder bekend Bloemenmagazijn Corona aan **Voorheuvel 31** van eigenaar H. Steenhuis, tel 189, later 2072 (1935). Waarschijnlijk is hij kort ná 1917 gestart op **Voorheuvel 29**. Volgens het adresboek 1928 is de winkel in dat jaar op Voorheuvel 31 gevestigd, waarschijnlijk in een groter pand. Wanneer de zaak is opgeheven is niet bekend, maar in 1944 komt hij in de adreslijst nog voor. Steenhuis staat afgebeeld op de groepsfoto links van 'BINDCURSUS ZEIST 1920'.

6 Het bedrijf Henk van Tellingen sr. en zijn zoon wordt in het adresboek van 1891 al genoemd. In 1909 waren zij op Bergweg 7 gevestigd, vanaf ca. 1916 op Bergweg 15. Ook bleken zij een winkel voor tuin- en bloemenzaden aan de Emmastraat 68 te hebben gehad. Het was een smal pandje met een schuifraam en een toegangsdeur, dus geen echte winkel. Boven de deur tegen de gootlijst hing een bordje met

daarop: zaden te koop. In 1928 wordt bloemenwinkel Freesia aan **Bergweg 15** genoemd. Verderop aan **Bergweg 90/92** was Semper-Virens van J.J. van den Berg gevestigd. De winkel werd in 1909 al genoemd.

7 Fa. Voûte was van de heer E.J. Voûte. Van een winkel van deze firma is niets gevonden maar Voûte komt in verschillende tijdschriften en catalogi voor en daaruit blijkt zijn deskundigheid van planten. Onder andere in de Internationale tentoonstelling van tuinbouw en van voortbrengselen uit het plantenrijk in het Paleis voor Volksvlijt in 1877, in het tijdschrift *Siboldia* jaargang 1882 en in de 'Catalogus van de tentoonstelling van tuinbouwvoortbrengselen, gehouden door de Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde, onder bescherming van Z.M. den Koning, van den 24sten tot en met den 29sten April 1880 te Groningen'.

TER AFRONDING

Het aantal bloemenwinkels groeide gestaag, vooral buiten het centrum. Omdat het aantal inwoners, huizen en woonwijken steeds verder toenam, ontstonden er twee tuincentra en een bloemencentrum binnen de gemeentegrens: Akkerflora aan de Weteringlaan 1 en de Kroost van H. Haaksman jr. aan de Kroostweg Noord. De laatste dateert uit 1980; in 1997 is er een woonwijk op die plek gebouwd. H. Haaksman bezat ook het bloemencentrum Schaerweijdelaan 74 van 1973

tot 2005. Van Beest Bloemen en Planten heeft dit laatste bedrijf voortgezet, maar de twee tuincentra zijn verdwenen.

Het wordt te omvangrijk als we alle bestaande en verdwenen bloemenwinkels in Zeist de revue laten passeren. Daarom beperk ik mij door nog kort vijf markante, verdwenen en bestaande, winkels te noemen.

De eerste bloemenwinkel is Althaea van Jan van den Berg aan de Oude Arnhemseweg 207, even buiten het centrum. In 1975 nam hij bloemenwinkel 'Daphne' over van de heer Van der Meent. Toen Van den Berg een andere functie aanvaardde in 2001 sloot hij de winkel. Vermeldenswaard is dat Jan voorzitter van Bloemistenvereniging Nederland was. De tweede, Van Delft's Bloemenhuis aan de Steynlaan 29, was vele jaren een begrip in het centrum van Zeist. Na 45 jaar zijn de eigenaren H. en J. Van Delft in 2019 gestopt met de zaak.

Bloemenwinkel Margriet, opgericht door dhr. B. Haaksman sr., begon in 1968 aan de Voorheuvel 53. Na een brand in 2006 heeft het bedrijf zijn intrek genomen in Montaubanstraat 239/241 en heeft de huidige eigenaar de naam veranderd in Margriet Bloembinders. (Eigenaren: Jan Heijmerink en Jelle Klinkhamer).

Dan is er Nees Bloemen & Planten aan de Slotlaan 216, al jaren een begrip in het centrum. Nils Nees heeft het familiebedrijf samen met zijn vrouw Marije van der Hurk in

1994 van zijn ouders overgenomen. Nog steeds met veel enthousiasme zijn ze elke dag met de zaak bezig. Kort geleden is de winkel verhuisd naar een groter pand aan de overzijde, Slotlaan 199a.

Tot slot de nieuwste bloemenwinkel in Zeist uit 2020/2021, Bloembinderij Bloem in het winkelcentrum De Clomp op no. 3114. De winkel was voorheen gevestigd in het oude winkelcentrum De Clomp. Het bedrijf is, evenals 40.000 andere bloemisten, aangesloten bij het in 1908 opgerichte bloemistenverband Fleurop. Hierdoor is het mogelijk om in 140 verschillende landen bloemen te bezorgen.

Met dank aan E. van Tellingen, J.H. Heijmel en K. Veenland-Heineman voor de waardevolle adviezen en afbeeldingen.

NOTEN

1. V.A.M. van den Burg en R.P.M. Rhoen, 'Zeister bedrijven Koninklijk onderscheiden', in: *Seijst* 2002-III/IV, pp. 104-105, 122 - 123.
2. L. Visser, *Driehonderd jaar Slotlaan*, (Zeist 1983), p. 127.
3. L. Visser 1983, p. 155.
4. Bekend is een 92 pagina dikke catalogus en prijzencourant (213 x 184 mm) uit 1902 (Bibliotheek Wageningen University &

Research).

5. Brochure *Gadellaa* 1881-1931.
6. L. Visser, *Het dorp Zeist*, (Zeist 1980), pp. 104-107.
7. V.A.M. van den Burg en R.P.M. Rhoen, 'Zeister bedrijven Koninklijk onderscheiden', in: *Seijst* 2002-III/IV, pp. 118-119.
8. L. Visser 1983, p. 127.
9. R. Blijdenstein, *Zeist, Groei en Bouw, Patijnpark, Dorpskern en Wilhelminapark* [4], (Zeist 1984), pp. 138 - 139.
10. *Weekbode* 3 september 1904.
11. *NRC* 1928-09-21-1-03

**Bloemenwinkel
Bloem, De Clomp no.
3114.**

FOTO: B.H.J.N. KOUIJ 2021

Gehele
Topographische
Kaart op de
volgende pagina.

(Niet) in de collectie

JanHein Heimel

De kaartencollectie van het Zeister Historisch Genootschap bestaat uit vele originele, gedrukte, kaarten maar ook uit een aantal fotoreproducties van kaarten die voor Zeist interessant zijn maar waarvan er geen origineel in ons bezit is.

Zo ook de kaart op bijgaande afbeelding: *Topographische Kaart van het dorp Zeyst*, opgenomen en geteekend door J.A. van der Monde. De kaart is gedateerd 1827. Helaas is de foto zwart-wit en niet helemaal scherp. Erger nog, er is niet vastgelegd hoe deze foto in de collectie is gekomen en waar het origineel te vinden is.

Onderzoek bij een aantal archieven en musea heeft niets opgeleverd, mogelijk hangt de originele kaart ergens in een Zeister huiskamer. Het zou fantastisch zijn als de huidige eigenaar dit stukje leest en zich be-

kend maakt en het ZHG in de gelegenheid stelt om een scherpe kleurenkopie te maken.

Er zijn heel weinig plattegronden van Zeist uit de eerste helft van de negentiende eeuw, daarom is deze kaart zo interessant. Opvallend is echter dat de situering van de bebouwing langs de Laan van Beek & Royen niet helemaal juist is. Uit latere kaarten blijkt dat dit huizen betreft aan Nooitgedacht.

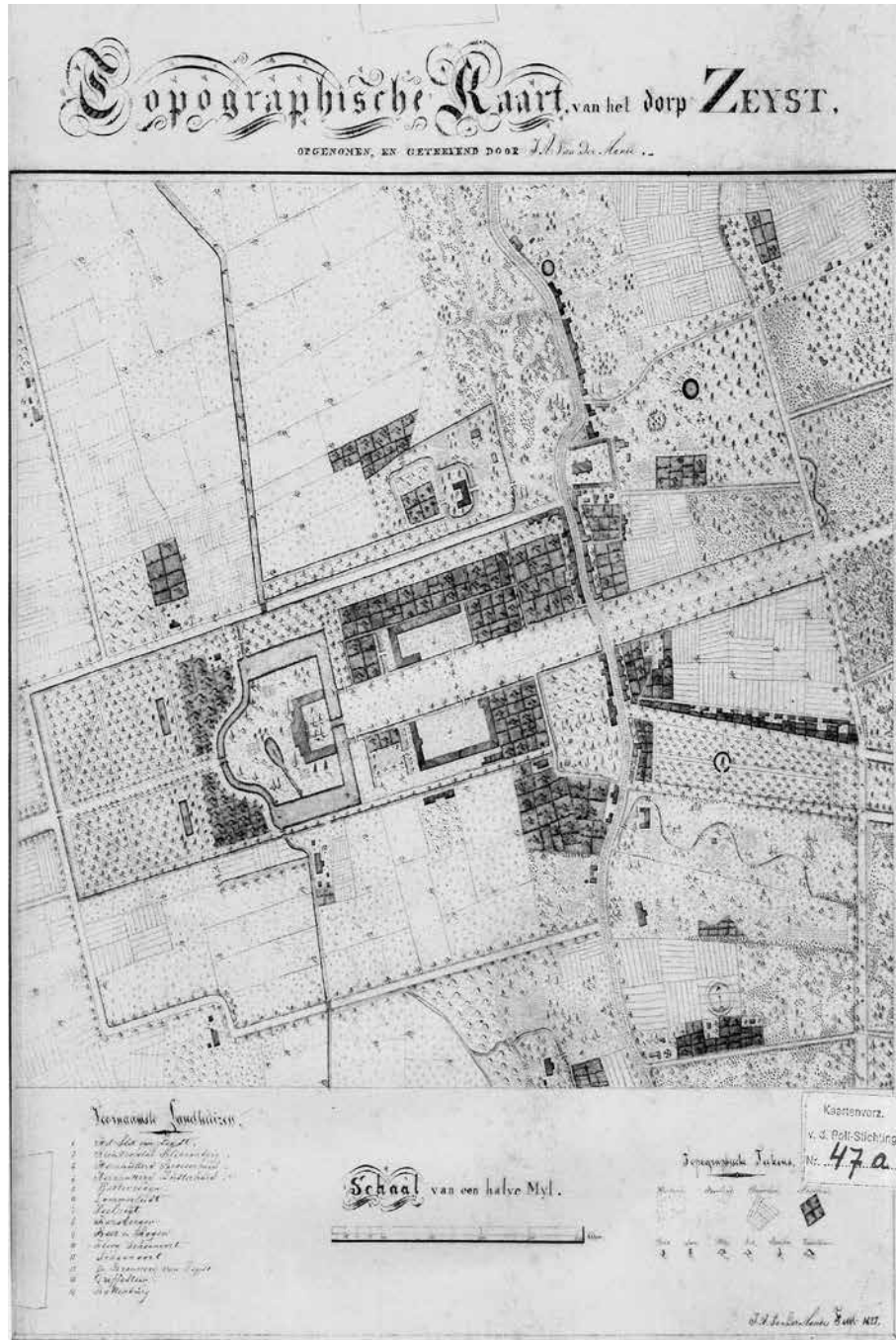
Jacob Anthony van der Monde is geboren in augustus 1796 te Utrecht als zoon van een Utrechtse deurwaarder Jacob van der Monde

en de uit Deventer afkomstige Anna Swanina Vos. Hij overleed te IJzendijke in september 1837.

In 1827 was hij sergeant-majoor bij de 5^e afdeling Infanterie, later werd hij hierbij eerste luitenant adjudant. Hij was niet getrouwd. Van hem zijn ook plattegronden bekend van fort Blauwkapel en fort De Klop.

Jacob Anthony was een broer van de Utrechtse boekhandelaar, uitgever en lokaal historicus Nicolaas van der Monde (1799-1847).

Topographische Kaart
van het dorp Zeyst,
opgenomen en ge-
teekend door J.A. van
der Monde.

De draad weer opgepakt

Eric van Meijgaard, secretaris

Toen ik eind 2019 als secretaris toetrad tot het bestuur van het Zeister Historisch Genootschap (ZHG) mocht ik me direct storten op het schrijven van het Jaarverslag over 2019. Een uitdagende klus vanwege mijn nog relatieve onbekendheid met de organisatie, maar ook een mooie gelegenheid om het ZHG en al haar activiteiten beter te leren kennen. Het jaarverslag werd begin 2020 gepubliceerd in ons blad *Seijst*, onder de titel 'Met vertrouwen het nieuwe

decennium in'. Niemand kon op dat moment bevroeden dat er door de coronapandemie in 2020 en 2021 twee lastige jaren zouden volgen. Veel van onze vaste activiteiten konden in deze periode geen doorgang vinden. Een positieve uitzondering vormde ons blad *Seijst* dat gewoon 4x per jaar is verschenen zoals u van ons gewend bent. Zo konden wij toch in contact blijven met onze donateurs.

Inmiddels ligt ook 2022 achter ons. Vanaf eind maart hebben we qua activiteiten de draad weer opgepakt. Het gemis van persoonlijk contact met onze donateurs en belangstellenden tijdens de coronaperiode heeft bijgedragen aan een daling van het aantal donateurs, van 758 begin 2020 naar 730 eind 2021. Gelukkig zien we dat de daling van het aantal donateurs zich in 2022 niet verder heeft doorgezet. Het blijft voor ons een uitdaging om ook de komende jaren nieuwe

Theepot Slot Zeist
FOTO LAURA FOKKEMA

donateurs te vinden en bestaande donateurs te behouden. Onze huidige activiteiten en het blad *Seijst* worden gewaardeerd, maar om een breder publiek te bereiken is er meer nodig. Wij blijven streven naar een goede samenwerking met de erfgoedpartners binnen het Geheugen van Zeist, het online zichtbaar maken van onze collecties via de beeldbank van het Geheugen van Zeist en daarnaast wordt er hard gewerkt aan een upgrade van onze eigen website.

In dit jaarverslag vindt u een overzicht van onze activiteiten van het afgelopen jaar. Namens het bestuur van het ZHG dank ik alle medewerkers en vrijwilligers die zich in de afgelopen periode met veel enthousiasme zijn blijven inzetten voor het ZHG. En ik dank onze donateurs voor de steun en waardering die wij ook in 2022 mochten ontvangen. In 2023 hopen wij u weer een mooi programma te kunnen bieden!

COLLECTIEBEHEER

Afgelopen jaren is weer gebleken hoe rijk en multi-inzetbaar de collectie van het ZHG is. We kunnen er alle kanten mee op. In 2020 lieten we zien hoe gevarieerd onze beeldcollectie is. De thema's in het plaatjesboek *Historisch Zeist* van de Jumbo - dat werd uitgebracht in 2021 - hebben we voor een groot deel uit de eigen verzameling kunnen illustreren. Voor de tentoonstelling *Het Verhaal van Slot Zeist* - sinds april 2022 te

zien in Slot Zeist - is ook geput uit de collectie van het ZHG.

Het jaar 2022 stond wat betreft de collectie in het teken van de tentoonstelling *Schatten van het Zeister Historisch Genootschap*. Ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan van het ZHG hebben we 70 objecten uit onze collectie in de schijnwerpers gezet en zijn 13 bijzondere voorwerpen beschreven in de special *Seijst* 2022-III.

Via schenkingen hebben we onze collectie verder kunnen uitbreiden. Heel bijzonder is de schenking door de kleindochters van An en Jo Levi van een aantal poppen uit de ANJO-poppenfabriek. Eén pop is zo uniek dat we deze direct hebben opgenomen in de *Schatten*-tentoonstelling. Het gaat om een pop uit 1939, die geïnspireerd is op de toen éénjarige prinses Beatrix. Vanwege de oorlog is deze pop nooit in productie genomen.

Op de tentoonstelling was ook een theepot te zien van het servies dat Figi in Slot Zeist heeft gebruikt. Dankzij een schenking van de Stichting Ruijs Archief bezit het ZHG nu meerdere onderdelen van dit fraaie servies, dat in 2009 door Villeroy & Boch is geproduceerd in opdracht van Hotel-Theater Figi.

BLAD SEIJST

Ook in 2022 lukte het om vier nummers van ons blad *Seijst* uit te brengen. De inhoud van de

reguliere nummers van maart, juni en december was weer gevarieerd, met onder andere een leuke inkijk in het familieleven van de bewoners van buitenplaats 'Veelzicht' en een overzicht van leven en werken van de Zeister componist Willem Pijper. Bijzonder was ook het verhaal in brieven over het leven van repatrianten uit het voormalige Nederlands-Indië in een Zeister contractpension. Een uniek stukje geschiedenis werd beschreven in het artikel over de in 1940 in Zeist geproduceerde eerste elektrische auto van Nederland. De special in september was gewijd aan de 'Schatten van het ZHG', naar aanleiding van de gelijknamige tentoonstelling in het HIP, die geïllustreerd werd met een fraaie catalogus.

Om onze lezers elke keer weer te kunnen verrassen met een gevuld, gevarieerd nummer van *Seijst* doen we een beroep op u om ons te voorzien van nieuwe (ideeën voor) artikelen over de geschiedenis van mensen, gebouwen, organisaties, etc. van en in Zeist (info@zhg.nl). Bedenk daarbij dat die Zeister geschiedenis al in het jaar 838 begon en doorloopt tot aan vandaag!

Goed nieuws tot slot is dat we in 2022 twee nieuwe redactieleden hebben mogen verwelkomen: de dames Henny Verheijden en Marja Vermeulen. Dit zorgt voor continuïteit in de uitgave van *Seijst*.

NIEUWE PUBLICATIES

-In de serie boeken over Zeister verzetsstrijders heeft Dick van de Kamp een nieuwe titel gepubliceerd: *'Vriheynt en is om gheen ghelt te coop'*. Het beschrijft het korte leven van verzetsman Leendert Edelman (1906-1945).

-In april verscheen *'De Blikkenburgerlaan'*, een boek met foto's knipsels, plattegronden, prentbriefkaarten, voorwerpen etc., grotendeels uit de collectie van het ZHG. Het werd geschreven door JanHein Heimel. De Blikkenburgerlaan is een van de oudste wegen van Zeist, in een akte uit 1406 is al sprake van 'de Blickenborgher steghe'.

-*'De familie van de Poll, de Zeister tak, een geïllustreerde beschrijving'* door JanHein Heimel. Het boek was al gereed in 2020 maar vanwege corona werd de presentatie uitgesteld tot eind mei 2022.

-Aleid van de Bunt heeft in 1963 een lezing gehouden over het rampjaar in Zeist onder de titel *'Ongewenst Koninklijk bezoek aan Zeist'*. Bij het Historisch Café in juli is een nieuwe, geïllustreerde versie van deze lezing uitgegeven.

-En tot slot: ter gelegenheid van de tentoonstelling *'Schatten van het Zeister Historisch Genootschap'* is een (gelijknamige) catalogus verschenen met afbeeldingen en korte beschrijvingen van

alle 70 tentoongestelde items. De tentoonstelling is inmiddels beëindigd maar de catalogus - een prachtig collectors' item - is nog steeds verkrijgbaar bij het ZHG.

ZHG TAFEL

Per 1 februari hebben we onze wekelijkse open tafel op dinsdagochtend hervat. Niet alleen konden mensen weer met hun vragen bij ons terecht en werden er documenten en voorwerpen ter schenking aangeboden, maar ook hebben we nog veel verzamelaars in de gelegenheid gesteld om hun album *Historisch Zeist* compleet te maken.

Via e-mail (info@zhg.nl) of aan tafel kwamen in 2022 zo'n 36 vragen binnen. Het gezelschap aan tafel bestond doorgaans uit Charles Carrière, Leo Baauw en Willem de Bruin, vaak versterkt door andere kenners van recente Zeister geschiedenis vol verhalen, zoals Evert van Tellingen en Adri Havinga. Op de achtergrond konden we altijd een beroep doen op JanHein Heimel en -zeker niet de minste- Trudy Servaas van het Gemeentearchief.

Bijna alle vragen hadden betrekking op de 20^e eeuw, slechts bij uitzondering gingen we verder terug in de tijd. Veel vragen gingen over het wel en wee van bedrijven die ooit in Zeist gevestigd waren. Ook werd informatie gezocht over voorouders en familieleden die ooit in Zeist verbleven. We kregen ook flink wat

verzoeken om afbeeldingen van verdwenen panden en informatie over de locatie en achtergrond van panden op toegezonden foto's.

We ontvingen van een docente basisonderwijs een verzoek om haar te informeren over sporen van geschiedenis in de buurt van de school en een buurtvereniging verzocht om geschiedenisvragen voor hun buurtfeest.

Lang niet alle vragen konden we helemaal naar tevredenheid beantwoorden maar vrijwel altijd konden we een tipje van de sluier oplichten of kansrijk doorverwijzen. Daarbij zijn de gezamenlijke bibliotheek van het ZHG en het Gemeentearchief, de adresboeken van de gemeente, het bevolkingsregister, onze eigen knipsel- en fotoverzamelingen en de Beeldbank van het Geheugen van Zeist weer onmisbare bronnen van informatie gebleken.

HISTORISCH CAFÉ

Sinds 2008 organiseert het ZHG

Catalogus
tentoonstelling
Schatten van het
Zeister Historisch
Genootschap 2022

FOTO ZHG

vier maal per jaar een ‘Historisch Café’ in de Pijperzaal van Hotel-Theater Figi. Het betreft korte lezingen over een ‘Zeist-gerelateerd’ historisch onderwerp, met na afloop gelegenheid om nog even na te praten onder het genot van een drankje. De afgelopen jaren hebben we diverse onderwerpen en inleiders de revue zien passeren (een overzicht is te vinden op onze website). Na de gedwongen ‘coronapauze’ in 2020 en 2021 konden we in 2022 de draad weer oppakken met een drietal goed bezochte lezingen:

25 april: ‘Dan komen angst en wanhoop aangesloten’, een lezing van Gerrit van der Vorst en Heleen bij ’t Vuur over Joodse onderduikers in Zeist.

25 juli: ‘Ongewenst Koninklijk bezoek aan Zeist (in het rampjaar 1672)’, een presentatie door JanHein Heimeel van een verkorte, maar nu geïllustreerde lezing van Aleid van de Bunt uit 1963.

31 oktober: ‘Kersbergen: kasteel, buitenplaats en villapark’, een drukbezochte lezing van Theo Ruijs over de vroegere ridderhofstad Kersbergen en de gelijknamige huidige woonwijk.

EXPOSITIES

Op 8 september verrichtte wethouder Walter van Dijk de opening van de tentoonstelling ‘*Schatten van het Zeister Historisch Genootschap*’. Voor deze tentoonstelling werd een

selectie gemaakt van 70 bijzondere voorwerpen uit de ZHG collectie, aangevuld met foto’s, prenten en tekeningen. Er werd een mooie tentoonstellingscatalogus uitgebracht in hetzelfde formaat als ons blad *Seijst*. De tentoonstelling is te zien geweest in het HIP van begin september tot en met eind december 2022.

Verder hebben wij dit jaar meegewerkt aan de tentoonstelling van de Oude Algemene Begraafplaats. Deze werd op verzoek van het bestuur van de Stichting Oude Algemene Begraafplaats in het gemeentehuis gehouden. Onderwerp was Ralph Dundas baron Tindal (1773-1834), een markante Nederlandse militair in Franse en Nederlandse dienst die in Zeist werd begraven.

Onze commissieleden Karen Veenland en Andy Smith maken namens het ZHG deel uit van de Werkgroep Tentoonstellingen (WTE) van het Geheugen van Zeist. In die hoedanigheid hebben zij sinds medio 2020 intensief meegewerkt aan de totstandkoming van de permanente tentoonstelling ‘*Het Verhaal van Slot Zeist*’ in de kelder van het Zeister Slot, welke op 15 april 2022 werd geopend.

LEZINGEN EN EXCURSIES

EXCURSIE NAAR HET FRATERHUIS ST. JOZEF:

Op 21 juli organiseerde de Commissie Lezingen & Excursies

een excursie naar het Fraterhuis St. Jozef aan de Schorteldoeksesteeg, gelegen op de grens van de gemeenten Zeist en De Bilt. Frater Leo Ruitenbergh hield een inleiding over de geschiedenis van de Fraters van Utrecht. Daarna werd het gezelschap rondgeleid door het complex en de parkachtige tuin met begraafplaats. Medio 2021 is het gehele complex verkocht aan een projectontwikkelaar, daarom was het een unieke kans om nog iets te zien en te horen over de geschiedenis van het Fraterhuis en de rol die de Fraters van Utrecht door de jaren heen hebben gespeeld in de geschiedenis van Zeist.

VAN DE POLL-LEZING OVER WILLEM PIJPER:

De jaarlijkse Van de Poll-lezing werd gehouden op maandag 12 september in de kantine van het Openbaar Lyceum Zeist (v.h. OSG Schoonoord). De lezing van dit jaar ging over het leven van de Zeister componist en essayist Willem Pijper (1894-1947) en werd verzorgd door Arthur van Dijk, biograaf van Willem Pijper en Wim Jansen, secretaris van de VvE Halewijn (het geboortehuis van Pijper aan de 2^e Hogeweg). De ruim 70 aanwezigen hebben genoten van een onderhoudende lezing. Overigens was het dit jaar de 20e keer dat het ZHG de Van de Poll lezing organiseerde.

FILMVOORSTELLINGEN

Op 9 mei werd in Het Lichtpunt

(Nieuwe Kerk) de film ‘Bestemming: Station Zeist’ vertoond, een film van Zeistenaren Kees Kort en Pieter Veraart over een treinreis over het verdwenen spoor van Utrecht naar Zeist.

Op 10 oktober was de jaarlijkse filmavond in de Marsmanzaal van Theater Figi, met de première van ‘Walkart’, een nieuwe film van cineast Kees Linnenbank. Met bijna 500 bezoekers kan gesproken worden van een succesvol evenement.

DONATEURS EN FINANCIËN

Het ZHG is voor haar activiteiten in belangrijke mate afhankelijk van vrijwillige bijdragen van haar donateurs. De laatste jaren was er sprake van een geleidelijke daling van het aantal donateurs. Deze terugloop lijkt nu gestopt. Dit jaar mochten wij 42 nieuwe donateurs verwelkomen, 10 meer dan vorig jaar. Het aantal opzeggingen – vaak door overlijden of verhuizing – bedroeg 41.

2018	774
2019	758
2020	744
2021	730
2022	731

De financiële situatie van de stichting ZHG is gezond en er is sprake van een sluitende begroting. Op basis van de voorlopige cijfers verwachten wij dit jaar geen verrassingen. In

2022 hebben er weliswaar meer activiteiten plaatsgevonden dan begroot, maar daartegenover staat dat de inkomsten ook hoger zijn dan begroot. De jaarcijfers over 2022 zullen vanaf 1 april 2023 op onze website te vinden zijn.

GEHEUGEN VAN ZEIST

Het ZHG is aangesloten bij de vereniging ‘Geheugen van Zeist’, een samenwerkingsplatform van erfgoedorganisaties in de gemeente Zeist. In 2022 heeft bij het GvZ een bestuurswisseling plaatsgevonden waarbij ZHG bestuursleden Willem de Bruin en Peter van Buuren zijn benoemd tot respectievelijk voorzitter en bestuurslid van het GvZ. Gezamenlijke activiteiten van het GvZ zijn o.a. het Historisch Weekend, exposities en het ontsluiten van collecties via de online Beeldbank van het GvZ.

Ook plaatst het Geheugen van Zeist al een aantal jaren borden met historische informatie aan de openbare weg in de gemeente Zeist. In 2022 hebben de leden voorstellen gedaan voor nieuwe borden. Het ZHG heeft voorgesteld om een bord aan Het Rond te plaatsen en heeft ook voor de tekst gezorgd.

BESTUUR EN MEDEWERKERS

Op 28 maart 2022 was er een bijeenkomst voor alle ZHG medewerkers in het koetshuis van de Evangelische Broedergemeente. Tijdens deze geanimeerde bijeenkomst werd de zilveren De Monté ver Loren penning uitgereikt aan *Marja Vermeulen*, als blijk van waardering voor alles wat zij voor de historie van Zeist heeft betekend en nog steeds betekent.

Historisch Café
31 oktober
 FOTO ZHG

Op 15 augustus 2022 overleed op 63-jarige leeftijd geheel onverwacht ons bestuurslid *Marc Wortmann*. Binnen het bestuur hield hij zich bezig met de portefeuille marketing, communicatie en public relations. Marc was een nuchtere en inspirerende bestuurder met een goed oog voor de mens achter de persoon. We zullen zijn enthousiaste inbreng erg missen. Op 20 augustus 2022 overleed ons oud-bestuurslid *Fred Steensma*, in de leeftijd van 83 jaar. In ons blad *Seijst* 2022-IV is van beiden een kort in memoriam opgenomen.

Jan Peter van 't Sant, hoofdredacteur van *Seijst* en bestuurslid van het ZHG sinds 2014, heeft vanwege zijn verhuizing naar Dronten besloten om te stoppen met zijn werkzaamheden voor het ZHG. *Marja Vermeulen* en *Henny Verheijden* zijn per 1 september benoemd tot lid van de redactiecommissie.

Leo Baauw, bestuurslid sinds 2019, heeft vanwege zijn gezondheid zijn taken als bestuurslid helaas moeten neerleggen. Leo blijft betrokken bij het ZHG als gastheer/vraagbaak bij de ZHG Tafel in het HIP op de dinsdagochtenden.

Tentoonstellingscommissie

FOTO KAREN VEENLAND

Van het Bestuur

Het is al een tijd het jaar 2023. Altijd weer een beetje spannend wat het jaar ons als Zeister Historisch Genootschap (ZHG) en wat het u als donateur zal brengen. Ik wens u en ons een voorspoedig en gelukkig 2023 en ook een gezond nieuw jaar. Het lijkt erop dat corona nu echt grotendeels achter ons ligt, maar het griepvirus grijpt nu ik dit schrijf om zich heen.

Voorlopig staan de bekende activiteiten van het ZHG op het programma. Ons blad *Seijst* 4 maal per jaar met nieuwe eindredacteurs,

de ZHG tafel iedere dinsdag van 10-12 uur, de Historische Cafés in januari, april, juli en oktober, excursies, lezingen en filmvoorstellingen.

We zien uit naar het boek van Theo Ruijs over Kersbergen: kasteel, buitenplaats en villapark. We hopen dat ook dit een stimulans voor anderen is om over de geschiedenis van Zeist of stukken daarvan te gaan schrijven, zowel voor ons blad *Seijst* als wellicht ook voor een boek(werkje).

NIEUWE MEDEWERKERS GEZOCHT

We hopen dit jaar met een nieuwe, vernieuwde website te komen. Dat vraagt nog de nodige tijd maar ook nieuwe menskracht, daarom de oproep: we zoeken een webmaster voor het bijhouden van de website. Wie van u of van een van uw bekenden wil en kan hier iets voor ons betekenen?

Niet alleen naar een webmaster zijn we op zoek, maar ook naar iemand bijvoorbeeld voor het opbouwen van een kraam, kortom iemand die handig is en kan sjouwen.

CONTACTEN MET HET ZHG

Een van de mogelijkheden om met

het ZHG in contact te komen is het vragen stellen over aspecten van de Zeister geschiedenis, vaak mondeling op de dinsdagmorgen maar ook via de e-mail. We zijn daar blij mee want dat betekent dat de geschiedenis van Zeist nog altijd leeft, dus aarzel niet: kom met uw vragen of opmerkingen bij ons, we helpen u graag.

BESTUUR EN SEIJST

Van Jan Peter van 't Sant moeten we helaas afscheid nemen, zowel als eindredacteur en hoofdredacteur en tevens bestuurslid van het ZHG. Jan Peter heeft zich geweldig ingezet voor ons Genootschap, heeft zich vele delen van de geschiedenis van Zeist eigengemaakt door publicaties in *Seijst* en voordrachten in het

Historisch Café. Op het feitelijke afscheid komen we terug in het volgende nummer van *Seijst*. We zijn Jan Peter veel dank verschuldigd voor al zijn werk voor het ZHG. Wij wensen hem een goede tijd in zijn nieuwe woonplaats.

TEN SLOTTE

Zoals altijd kunt u uw vragen, opmerkingen en/of suggesties via de e-mail stellen: info@zhg.nl of telefonisch 06 21 82 78 78

Namens het bestuur,

Flora de Vrijer, voorzitter

Inhoudsopgave Seijst 2022

De laatste bewoners van Veelzicht, deel 2. Hessel Postma en Lura May Love: psychiatrie, poëzie en Indiaanse potterie in Zeist.	Huguette Mackay	2022-I	blz. 3
Van godsdienstoefeningen tot lichamelijke oefening. Het ontstaan van De Paraplu Zeist.	Pieter Hovens	2022-I	blz. 10
Uit de collectie: Een zilveren Zeister plaquette.	Leo Baauw	2022-I	blz. 18
Van het Bestuur / Jaarverslag 2021.	Gert Verbeek	2022-I	blz. 20
Inhoudsopgave Seijst 2021.	JanHein Heimel	2022-I	blz. 22
	Flora de Vrijer	2022-I	blz. 24
	-	2022-I	blz. 26
De (inter)nationale allure van de Zeistenaar Willem Pijper 1894-1947), componist.	Wim Jansen en Arthur van Dijk	2022-II	blz. 31
Zeist in de gemeentatlas van Jacob Kuyper.	Kees Floor	2022-II	blz. 40
Zeist schrijft geschiedenis met elektrische auto in 1940.	JanHein Heimel	2022-II	blz. 46
Aanvulling op 'De laatste bewoners van Veelzicht', delen 1 en 2.	Jan Peter van 't Sant	2022-II	blz. 48
Uit de collectie: Hutschenreuther in Huis ter Heide.	Karen Veenland-Heineman	2022-II	blz. 49
Van het Bestuur.	Flora de Vrijer	2022-II	blz. 52
Ten geleide.	Jan Peter van 't Sant	2022-III	blz. 58
Van het Bestuur.	Flora de Vrijer	2022-III	blz. 59
Collectie en huisvesting van het Zeister Historisch Genootschap.	Flora de Vrijer, Karen Veenland-Heineman	2022-III	blz. 60
Het vaandel van de Christelijke Middenstandsvereniging van Zeist.	Dick van de Kamp	2022-III	blz. 63
Kerstfeest 1916 – een litho.	Flora de Vrijer	2022-III	blz. 65
Ornamentele fitting van een steenkolengaslamp.	Jan Peter van 't Sant	2022-III	blz. 67
Het rode jasje en de penning.	Margreet Wagenaar	2022-III	blz. 69
De grote Vogelvluchtprint van Daniel Stoopendaal.	JanHein Heimel, Flora de Vrijer	2022-III	blz. 71
'Met de pen en de mond'.	Dick van de Kamp	2022-III	blz. 76
Loden wijzerplaat.	Flora de Vrijer	2022-III	blz. 78

Knipsel.	Jan Peter van 't Sant	2022-III	blz. 80
Juffrouw Kroon.	Margreet Wagenaar	2022-III	blz. 82
Karelse de aanspreker. Knippen, scheren en begraven.	Dick van de Kamp	2022-III	blz. 84
Sigarenbandjes.	Flora de Vrijer	2022-III	blz. 86
De kaarten van Kraal.	Jan Peter van 't Sant	2022-III	blz. 88
Het minitheater van jhr. mr. Jan Jacobus van de Poll.	Margreet Wagenaar	2022-III	blz. 90
Contractpensions in Zeist en wat dat betekende. Opvang van migranten en vluchtelingen.	Annelies Hazenberg en Margreet Wagenaar	2022-IV	blz. 95
Het Openbaar Slachthuis te Zeist	Flora de Vrijer	2022-IV	blz. 103
Het verborgen kerkje. Van preekstoel tot biljart.	Dick van de Kamp	2022-IV	blz. 109
Uit de Collectie: Breekbaar prinsesje.	Karen Veenland-Heineman	2022-IV	blz. 112
Van het bestuur.	Flora de Vrijer	2022-IV	blz. 115
<i>In Memoriam</i> Marc Wortmann.	Flora de Vrijer	2022-IV	blz. 117
<i>In Memoriam</i> Fred Steensma.	Flora de Vrijer	2022-IV	blz. 117
'Familie Van de Poll, de Zeister tak, een geïllustreerde beschrijving'.	Flora de Vrijer	2022-IV	blz. 118

